

Protokół ze spotkania Grupy Roboczej ds. Ocen Oddziaływania na Środowisko w ramach krajowej sieci organów środowiskowych i instytucji zarządzających funduszami unijnymi „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju”

Temat spotkania: Rola organów inspekcji sanitarnej w procedurze oceny oddziaływania na środowisko – wymiana doświadczeń i poglądów, 2-4 września 2014 r., Iława.

Uczestnikami spotkania byli przedstawiciele Ministerstwa Środowiska, Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, Wojewódzkich i Powiatowych Stacji Sanitarно–Epidemiologicznych, urzędów marszałkowskich, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i regionalnych dyrekcji ochrony środowiska.

1. Wizyta studyjna – poznanie dobrych praktyk

W celu zapoznania się z systemem odbioru nieczystości z jeziora uczestnicy spotkania wzięli udział w rejsie po jeziorze Jeziorak. W trakcie rejsu dyrektor Związku Gmin „Jeziorak” Rafał Wiśniński zapoznał uczestników spotkania z jedynym w Polsce kompleksowym systemem odbioru nieczystości płynnych i stałych z przystani. System ten powstał w ramach projektu „Rozwój infrastruktury turystycznej wokół jeziora Jeziorak” finansowanego ze środków unijnych. W jego skład wchodzi: port do obsługi jednostek pływających, jednostka asenizacyjna do odbioru odpadów stałych i płynnych, pomosty pływające i stałe wyposażone w toalety przenośne i kosze na śmieci. Pomosty pływające wraz ze zmieniającym się stanem poziomu wody zmieniają swoje położenie, dzięki czemu ich użytkowanie nie jest utrudnione. Korzystanie z infrastruktury pomostów jest bezpłatne dzięki czemu minimalizowane jest ryzyko zanieczyszczenia jeziora oraz pobliskich lasów poprzez nielegalne pozbywanie się nieczystości. Każdy turysta wypływający w rejs otrzymuje wodoszczelną mapę z zaznaczonymi pomostami i ich lokalizacją GPS. Mapa ta zawiera również informacje o historii i zabytkach tego miejsca. Turyści dostają także worek na śmieci z narysowaną mapą jeziora lokalizującą pomosty.

Ponadto Dyrektor ZGJ poinformował uczestników spotkania o infrastrukturze technicznej Ekologicznych Mini Przystani Żeglarskich w Iławie i Siemianach. Przystanie te posiadają do dyspozycji turystów (załogi jachtów, jak również przyległego kąpieliska i pozostałych terenów rekreacyjnych) umywalki z natryskami, toalety, zewnętrzny punkt mycia naczyń, pralnię, punkt zrzutu ścieków. Dodatkowo w obiekcie istnieją punkt czerpania wody pitnej i energii elektrycznej, pierwszej pomocy medycznej oraz punkt naprawy jachtów.

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

2. Wymiana doświadczeń i poglądów podczas prelekcji i dyskusji uczestników spotkania

I część – udział organów inspekcji sanitarnej w procedurze OOS

Po przywitaniu gości spotkania przez przewodniczącego Grupy Roboczej Tomasza Wilżaka głos zabrała Małgorzata Babicka, kierownik Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego z Wojewódzkiej Stacji Sanitarno Epidemiologicznej w Olsztynie. Prelegentka zaznaczyła, że przedstawiana prezentacja „Udział Państwowej Inspekcji Sanitarnej w procedurze Ocen Oddziaływań na Środowisko – problemy, doświadczenia, potrzeby”, powstała na podstawie doświadczenia powiatowych oraz wojewódzkich inspekcji sanitarnych. Prelegentka przedstawiła zakres zadań realizowanych przez PIS określony, a następnie problemy, z którymi boryka się PIS wynikające z wykonywanych zadań w oparciu o przepisy ustawy z dn. 3 października 2008 r. Najczęstszymi problemami związanymi z dokumentacją dostarczaną do PIS są: brak obowiązku przedkładania przez organ prowadzący postępowanie mapy ewidencyjnej, duże braki w treści kart informacyjnych, podawanie ogólnikowych charakterystyk przedsięwzięcia, pominięcie wpływu inwestycji na przyległe obszary, niezgodność inwestycji z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Ponadto: błędna kwalifikacja inwestycji do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, niejednoznaczne zapisy rozporządzenia Rady Ministrów z 9 listopada 2010 r. w sprawie określania rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Prelegentka wysunęła następujące zastrzeżenia odnośnie zawartości raportów w tym m.in. brak rzetelności w przygotowaniu raportów, ogólnikowość, błędy lub braki w ich treści, nierzetelność w kwestii oszacowania oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko, w tym zdrowie ludzi. Następnie prelegentka przedstawiła czynniki wpływające na jakość pracy organów PIS biorących udział w procedurze OOS tj.: brak bezpłatnych szkoleń organizowanych na szczeblu centralnym, brak dostępu do fachowego, bieżącego piśmiennictwa, ekspertyz, poradników oraz wytycznych, brak narzędzi informatycznych pozwalających weryfikować przedstawione w raportach obliczenia prognozowanych oddziaływań na środowisko, brak współpracy w przekazywaniu organom opiniującym ważnej wiedzy merytorycznej. Na zakończenie prelegentka podkreśliła, że analizy porealizacyjne powinny być poddawane ponownemu opiniowaniu przez organy RDOŚ i PIS, które uczestniczyły w procedurze OOS. Obecnie analizy te otrzymują organy prowadzące (samorządy), które często nie posiadają umiejętności ich poprawnej weryfikacji. Ponadto analizy porealizacyjne powinny być prowadzone wyłącznie na bazie pomiarów, a nie powielanego z raportu modelu matematycznego.

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Druga część prezentacji, wygłoszona również przez panią Małgorzatę Babicką nosiła tytuł „Szczególne rodzaje inwestycji generujące problemy natury sanitarno – higienicznej i zdrowotnej”. Jako pierwszy poruszony został problem hałasu emitowany przez farmy wiatrowe. Podkreślono, że jest to specyficzny rodzaj hałasu i jego prawdziwe nasilenie nie jest odzwierciedlane podczas ogólnie przyjętych zasad pomiaru hałasu. Jako rozwiązanie zaproponowano zmianę w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Zmiana miałaby dotyczyć uwzględnienia specyfiki hałasu pochodzącego od farm wiatrowych, w tym również infradźwięków. W zakresie tego rodzaju dźwięków niezbędne jest wydawanie rozporządzeń dotyczących ochrony przed hałasem infradźwiękowym pomieszczeń w budynkach, oraz normy dotyczące tłumienia hałasu infradźwiękowego podczas propagacji w otwartej przestrzeni. Zaproponowano również zmianę w ustawie Prawo Ochrony Środowiska dotyczącą obowiązku wykonywania pomiarów hałasu na farmach wiatrowych. Podkreślono, że należałoby opracować metodę referencyjną pomiaru hałasu w środowisku, która powinna określać wpływ prędkości wiatru podczas realizacji pomiarów, uwzględnienie zakresu częstotliwości właściwego dla charakteru oddziaływania, znormalizowane współczynniki korekcyjne do zmierzonego poziomu dźwięku. Wskazano również problem dotyczący używania wyeksploatowanych turbin wiatrowych. Należałoby wprowadzić zakaz ich stosowania. Drugim szczególnym rodzajem inwestycji, które zostały przedstawione były biogazownie. Zaproponowano, aby prowadzić monitoring takich instalacji. Miały on nie tylko weryfikować poprawność działania biogazowni, ale umożliwiłby również oszacowanie wpływu takiego przedsięwzięcia na środowisko i na zdrowie ludzi w przypadku planowania takiej inwestycji w innym miejscu. Dostrzeżono również problem przy hodowli zwierząt. Trudności w ocenie oddziaływania na środowisko wynikają przede wszystkim z braku normy odorowej. Na razie pomiary polegają na ocenie ilości emisji amoniaku, ewentualnie siarkowodoru. Na zakończenie prelegenta podkreśliła, że dobry raport stanowi podstawę konkretnych rozwiązań projektowych.

Kolejną prelegentką była pani Ewa Rzepczyńska, przedstawicielka Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nidzicy, która wygłosiła prezentację na temat pirolizy opon samochodowych. Podczas prezentacji omówiony został przypadek analizowany w PSSE w Nidzicy. Przygotowując się do wydania opinii PSSE zasięgnął m.in. opinii specjalistów na temat szkodliwości ww. technologii. Następnie wydał negatywną opinię w sprawie realizacji przedsięwzięcia. Prowadzący postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach Burmistrz Gminy Nidzica przychylił się do opinii PSSE.

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Temat ostatniej prezentacji wygłoszonej przez panią Agatę Moździerz z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie to „Rola organów inspekcji sanitarnej w procedurze ocen oddziaływania na środowisko – wymiana doświadczeń i poglądów”. Na początku przedstawione zostały elementy prawne, zakres obowiązków w procedurze OOS wojewódzkich oraz powiatowych organów sanitarnych, również przypomniano o okresie czasu na wydanie opinii jaki im przysługuje. Następnie przedstawione zostały spostrzeżenia ogólne dotyczące udziału wyżej wymienionych instytucji w postępowaniu. Wśród uwag znalazły się m. in. wadliwe formułowanie sentencji, wydawanie opinii po terminach określonych ustawą OOS, wzywianie do przedłożenia dokumentów innych niż ustawowo wymagane. W uwagach również znalazły się zarzuty co do treści merytorycznych opinii. W podsumowaniu zebrano ogólne wnioski i wskazówki dla organów sanitarnych. W odczuciu RDOŚ współpraca przebiega dobrze, jednak należałoby popracować nad treścią i terminami wydawanych opinii oraz ustalić zakres kompetencji organów inspekcji sanitarnej i RDOŚ-i.

W czasie dyskusji najwięcej uwagi poświęcono następującym zagadnieniom:

1. Przedstawiciele RDOŚ oraz PIS wspólnie stwierdzili, że brak szczegółowych uregulowań prawnych doprowadza do powielania się kompetencji RDOŚ oraz PIS w ramach dokonywanych OOS.
2. W celu poprawy współpracy pomiędzy jednostkami administracyjnymi RDOŚ i PIS zaproponowano współpracę inspektorów sanitarnych z RDOŚ, a nie z organami prowadzącymi postępowanie, natomiast RDOŚ współpracowałby z gminami i innymi jednostkami prowadzącymi postępowanie.
3. Przewodniczący Grupy zaprosił do uczestnictwa w Grupie Roboczej ds. Oceny Oddziaływania na Środowisko jednego bądź dwóch przedstawicieli PIS w ramach stałej współpracy.
4. Reprezentant inspekcji sanitarnej podniósł kwestię terminu 30 dni dla przedsięwzięć z grupy pierwszej, wskazując, że z praktycznego punktu widzenia termin ten jest nieosiągalny, co potwierdzili pozostali uczestnicy.
5. Podniesiono kwestię braku przekazania informacji przez RDOŚ o skierowaniu pisma do inwestora dotyczącego uzupełnienia dokumentów w czasie wydawania opinii przez inspekcje sanitarną. Inspekcja sanitarna wyraziła prośbę o informowaniu jej o postępach OOS przeprowadzanej przez RDOŚ, a co za tym idzie bieżącym dostarczaniu wszelkiej dokumentacji.

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

6. RDOŚ wysunęły prośbę do PIS o zaznaczenie w swoich opiniach, do których punktów art. 63 ust. 1 ustawy o os odnosiły się w trakcie wydawania opinii.
7. Zwrócono uwagę na potrzeby przeprowadzenia szkoleń na różnych poziomach organizacyjnych.

Podsumowując zgodnie stwierdzono, że obu stronom pracującym na rzecz społeczeństwa towarzyszy troska o środowisko oraz zdrowie i bezpieczeństwo ludzi.

II Lista sprawdzająca oraz sprawy poruszane na poprzednich spotkaniach.

Druga część spotkania dotyczyła kwestii podjętych na poprzednich spotkaniach GR oraz spraw bieżących. Pani Beata Gotkiewicz z Urzędu Marszałkowskiego Woj. Warmińsko-Mazurskiego przedstawiła uczestnikom spotkania na jakim etapie jest tworzenie „Listy sprawdzającej w zakresie dokumentacji dotyczącej ocen oddziaływania na środowisko dla instytucji oceniających wnioski o dofinansowanie”, powstałej w wyniku prac niniejszej Grupy Roboczej. Pani Gotkiewicz we wprowadzeniu przypomniała, że lista ta została stworzona na bazie listy, którą dysponuje Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, prace nad jej formułą trwają od stycznia, a ich zakończenie planowane jest na koniec września - do tego czasu przyjmowane będą uwagi.

Lista klimatyczna

Przewodniczący Grupy Roboczej poinformował, że uwzględnienie kwestii dotyczących zmian klimatu i adaptacji do zmian klimatu, będą warunkowały przyznawanie dofinansowania z budżetu Unii Europejskiej na konkretne projekty. Następnie przewodniczący oddał głos panu Piotrowi Czarnockiemu przedstawicielowi Ministerstwa Środowiska, który zajmuje się zagadnieniami związanymi z klimatem.

Pan Piotr Czarnocki poinformował, że tworzona jest lista sprawdzająca w celu weryfikacji dokumentacji, która będzie przedkładana przez beneficjentów Perspektywy Finansowej 2014-2020. Dodatkowo powstanie nowy formularz wniosku o dofinansowanie. Pan Piotr podziękował za uwagi zgłaszane do tworzonej listy i prosił o dalsze zgłaszanie konstruktywnych uwag. W czasie dalszego przebiegu spotkania odpowiedział na pytania uczestników dotyczących treści zawartych w tworzonej liście. Najwięcej uwagi zajmowały kwestie oceny rzetelności informacji przez pracowników administracji, które leżą poza ich kompetencjami (odnoszące się do fachowej wiedzy eksperckiej). Pan Piotr Czarnocki poinformował, że dla wszystkich projektów infrastrukturalnych będzie potrzeba weryfikacji ich dokumentacji pod względem klimatycznym natomiast dla projektów

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

nieinfrastrukturalnych, zakłada, że będzie wystarczyło samo oświadczenie, informujące że wzięto pod uwagę oddziaływanie na klimat i krótką analizę. Podejście może jednak ewoluować z biegiem czasu.

W dyskusji zabrała także głos pani Natalia Wudarska z Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, wyjaśniła, że wydane rozporządzenie Komisji Europejskiej ujmujące kwestie klimatyczne obowiązuje wprost. Jest to podstawa prawna, która dotyczy projektów dużych, natomiast w przyszłości pojawi się wniosek dotyczący mniejszych projektów. Pani Natalia podkreśliła, że obecnie przygotowywane są projekty, które będą wdrażane w roku 2017, dlatego już dziś należy brać pod uwagę te zagadnienia.

Przedstawiciele administracji publicznej podkreślili ogromną potrzebę szkoleń, które muszą odbyć się zaraz po powstaniu projektu wytycznych i zaakceptowaniu listy klimatycznej. Tak, aby zdążyć przed pierwszymi wnioskami spływającymi od beneficjentów.

Na koniec spotkania przewodniczący Grupy podziękował wszystkim za udział w spotkaniu, szczególnie przedstawicielom Państwowej Inspekcji Sanitarnej, oraz zaprosił do przekazywania uwag dotyczących pracy nad obiema listami i spraw bieżących.

Tomasz Wtlik

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

